

У ДЗЯСЯТАЧКУ!

Шклоўскі завод газетнай паперы адзначае свой першы значны юбілей

Для шараговага чытача газеты цікавасць перш за ўсё прадстаўляе пэўны аўтар або тэкст. Пра тое, на якой паперы надрукавана гэтая публікацыя, ён нават і не задумваецца. Таму, напэўна, будзе цікава даведацца, што «Звязда» выходзіць менавіта на «шклоўскай» паперы. Як, дарэчы, і большасць іншых беларускіх газет. Магутнасцяў прадпрыемства хапае, каб забяспечыць сваёй прадукцыяй усіх айчынных спажыўцоў і нават частку замежных. Напярэдадні юбілею мы разам з галоўным тэхнолагам прадпрыемства Аленай КАТАШЭВІЧ успомнілі, з чаго ўсё пачыналася, чым дыхае сёння галоўны вытворца айчыннай паперы і якія задачы ставіць перад сабой.

паспяхова канкуруем з замежнымі вытворцамі паперы, дзве траціны нашай прадукцыі ідзе на экспарт. Працуем з Расіяй, Украінай, Польшчай, Турцыяй, Сербіяй і іншымі краінамі.

— **Якія існуюць планы па пашырэнні асартыменту папяровай прадукцыі?**

— Сёлетня пачалі выпуск тонкай газетнай паперы. Асабліва яна запатрабавана за мяжой, дзе прывыклі лічыць грошы. Гэтая папера больш далікатная, але дае магчымасць крыху эканоміць. Яна каштуе даражэй, але ў пераліку на метр квадратны атрымліваецца танней. Плануем да канца года запусціць новы цэх па вытворчасці імпартазамышчальнай прадукцыі — паперы-асновы для дэкаратыўных аблічавачных матэрыялаў. Яна вельмі складаная па сваёй тэхналогіі, але вельмі запатрабаваная і ў нас, і за мяжой. Будзем выпускаць да 30 тысяч тон у год такой паперы, прычым дзве траціны аб'ёму плануем пастаўляць на экспарт. З гэтай

асновы вырабляюцца мелямінавыя плёнкі, якімі, у прыватнасці, ламінуецца ДСП. У нас такой паперай карыстаюцца прадпрыемствы, якія спецыялізуюцца на дрэваапрацоўцы. Спадзяемся стаць для іх пастаўшчыкамі.

— **Газетная папера — не адзіна, на чым зарабляе ваша прадпрыемства. Сімпацічныя дамкі, якія збіраюцца па прынцыпе канструктара, таксама вынік вашай дзейнасці.**

— Так. Наш філіял «Домбудаванне» займаецца вытворчасцю каркасна-шчытавых домаў. Менавіта гэты напрамак складае трэцюю частку нашай валавой прадукцыі.

Робім з драўніны профільныя дэталі і запатрабаваны на рынку клеены брус. Ён жа з'яўляецца асноўным матэрыялам для нашых дамоў. Прадукцыя спрэс экалагічная, ніякіх сінтэтычных складнікаў. Усе адходы, якія застаюцца пасля перапрацоўкі драўніны, таксама выкарыстоўваюцца для ацяплення памяшканняў. Працэс,

як і з паперай, цалкам замкнуты. Актыўна працуем па рэалізацыі нашых домаў у Францыю. Першыя два туды ўжо паступілі, іх якасць была высока адзначана, засталася замацавацца на гэтым рынку. Запатрабаваны гэтыя домкі і ў нас, але ў асноўным пакуль паступаюць прыватныя заказы. Зараз у Шклове рэалізуецца пілотны праект «Утульны дом», па якім мы будзем будаваць нашы дамы для льготных катэгорый грамадзян. У ліпені будуць узведзены першыя дамы па гэтым праекце.

Акрамя гэтага, у канцы мінулага года ў нас была наладжана вытворчасць пелет з адходаў дрэваапрацоўкі, якія мы таксама прадаём за мяжу.

— **Сучаснае прадпрыемства патрабуе высокапрафесійных спецыялістаў. Наколькі я ведаю, вы былі запрошаны сюды з іншага прадпрыемства.**

— Сапраўды, я сюды прыехала па запрашэнні. Наогул у нас працуе вельмі прафесійная і дастаткова маладая каманда. Мы сучаснае прадпрыемства, дзе выкарыстоўваюцца вядучыя тэхналогіі і падыходы да працы. Імкнёмся па поўнай праграме выкарыстоўваць ІТ-тэхналогіі. На прадпрыемстве распрацавана, дакументальна аформлена, укаранёна і падтрымліваецца ў працоўным стане сістэма менеджменту якасці ў адпаведнасці з патрабаваннямі СТБ ISO 9001-2009. Яна распаўсюджваецца на праектаванне, распрацоўку і вытворчасць паперы і прадукцыі дрэваапрацоўкі. Атрыманы сертыфікат, які пацвярджае, што сістэма кіравання навакольным асяроддзем на прадпрыемстве адпавядае запатрабаванням СТБ ISO 14001-2005.

Наш завод імкнецца максімальна адпавядаць міжнародным прынцыпам

устойлівага кіравання людзьмі рэсурсамі, у тым ліку не закупляць нелегальна нарыхтаваную драўніну і падтрымліваць ініцыятывы па выяўленні лясоў высокай прыродаахоўнай каштоўнасці. У сувязі з гэтым на прадпрыемстве праведзены работы па сертыфікацыі ланцуга паставак на адпаведнасць прынцыпам і крытэрыям Ляснога гаспадарчага савета (FSCTM) і атрыманы адпаведны сертыфікат.

— **Што хацелі б пажадаць сваім калегам і наогул прадпрыемству?**

— Хацелася б пажадаць, безумоўна, росквіту, развіцця і паспяховага асваення новых вышынь. Сваім калегам — дабрабыту, здароўя і, вядома, паспяховай работы і рэалізацыі ўсіх задуманых планаў. І святочнага настрою!

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

■ Погляд

СЫТЫ ГАЛОДНАМУ НЕ СПАГАДАЕ

Харчовая бяспека — складнік нацыянальнай

У гэтым годзе Харчовай і сельскагаспадарчай арганізацыі ААН (FAO) спаўняецца 70 гадоў. Галоўнай задачай арганізацыі з'яўляецца барацьба з голадам, і гэтая праца паступова дае свой плён: за апошнія 25 гадоў колькасць галадаючых людзей у свеце зменшылася з 1 мільярда да 800 млн чалавек. Асаблівую ўвагу FAO надае рэгіянальнай і нацыянальнай харчовай бяспецы, якая з'яўляецца традыцыйным прырытэтам і для нашай краіны.

Мы ўжо прывычаліся да шырокага выбару харчовых тавараў у крамах і таму неяк забываемся, што гэтае багацце дасягаецца вельмі няпроста. Беларусь знаходзіцца ў зоне рызыкаўнага земляробства, якасць нашых зямель кульгае, а больш за 50% тэрыторыі не прыстасавана для сельскай гаспадаркі. Нічога дзіўнага, што беларускі ўрад вымушаны актыўна падтрымліваць аграрыяў: за апошнія 12 гадоў прамая і ўскосная дзяржаўная дапамога сельскай гаспадарцы складала каля 50 млрд долараў.

Такая сума прымушае задумацца: а для чаго наогул патрэбна нацыянальная сельская гаспадарка? Можна, лепш цалкам увайсці ў глабальную сістэму падзелу працы, дзе прадукты харчавання будуць вырабляць краіны са спрыяльным кліматам, а беларусы знойдуць сабе больш выгадны занятак?

Аднак у гэтым пытанні далёка не ўсё вымяраецца фінансавай выгадай, бо ёсць паняцце «харчовая бяспека».

Наш свет зараз незвычайна складаны і далікатны, і ў нестабільных умовах забяспечанасць харчаваннем ператвараецца ў фактар нацыянальнай бяспекі: беларускія старыя дагэтуль памятаюць кошты «пад немцамі» у часы Вялікай Айчыннай, калі бохан хлеба мяняўся на залаты пярсцёнак.

Застрахаваць гэтыя рызыкі можна, толькі трымаючы ўласную сельскую гаспадарку. Разваліць яе, як паказвае вопыт Латвіі ці расійскага Нечарназем'я, — справа некалькіх гадоў, а аднаўленне тэхналогій, інфраструктуры, чалавечага патэнцыялу расцягваецца на дзесяцігоддзі. Прычым пагоня за камерцыялізацыяй і поўная лібералізацыя зольны прывесці да згубных наступстваў нават у ідэальных умовах: так, чарназёмная Украіна ўсе часы незалежнасці парадаксальна адстае ад

беларускіх паказчыкаў ураджайнасці збожжавых, гародніны, бульбы, цукровых буракоў. Таму не трэба спяшацца з прыватызацыяй калектывных гаспадарак і іх падзелам на дробныя кавалкі дзеля задаволеных усмешак замежных экспертаў. Занадта вялікі кошт памылкі.

Такім чынам, прырытэт нумар адзін па-ранейшаму — прадуктовая бяспека краіны, і для яе забяспечэння неабходна прыкладаць усе намаганні, уключаючы дзяржаўную падтрымку сельгасвытворцаў. Наша краіна пакуль паспяхова вырашае гэтую задачу: паводле FAO, узровень самазабеспячэння Беларусі ў 2012 годзе мясам склаў 128,4%, малочнымі прадуктамі 195,1%, яйкамі 120,9%, задаволеная патрэба ў бульбе, ёсць поспехі ў вытворчасці агародніны і садавіны. Традыцый-

ныя праблемы назіраюцца толькі ў самазабеспячэнні рыбай і некаторай садавінай.

Аднак пасля забеспячэння прадуктовай бяспекі ўзнікае пытанне экспарту лішкаў сельгаспрадукцыі. Гэта добры спосаб зарабіць валюту, і таму беларускі сельскагаспадарчы экспарт набліжаецца да 7 млрд долараў, забяспечваючы станоўчае сальда знешняга гандлю каля 1,5 млрд долараў. Але менавіта ў гэтым пытанні дзяржаўныя датацыі робяцца недарэчнымі і нават шкоднымі, паколькі ў гэтым выпадку наш бюджэт пачынае фінансаваць замежных вытворцаў тую прадукцыю, вытворчасць якой у Беларусі арганізавана настолькі эфектыўна, што яна можа паспяхова канкуруваць на сусветным рынку без дадатковых субсідый.

Пры гэтым вельмі важна, каб на сусветным рынку існавалі роўныя ўмовы для конкурэнцыі, чаго пакуль не назіраецца. Напрыклад, калі беларусы паспрабуюць прапанаваць свае тавары Еўрасаюзу, то ў нас нічога не атрымаецца: ёсць шматлікія практычныя прыклады. Праблема зусім не ў тым, што нашы прадукты горшыя, але яны не вытрымліваюць канкурэнцыі з еўрапейскім таннім харчаваннем. На гэты факт часта з'едліва паказваюць крытыкі беларускай мадэлі, забываючыся, што еўрапейская таннасць дасягаецца магутным лабізмам і каласальнымі датацыямі сельскай гаспадарцы.

Аднак цяпер пад уплывам крызісу Еўрасаюз няўхільна скарачае ўзровень падтрымкі сваіх аграрыяў. Бела-

русь павінна быць гатова скарыстацца гэтым шанцам, каб увайсці і замацавацца на велізарным еўрапейскім рынку харчавання. Трэба тэрмінова павышаць эфектыўнасць свайго аграсектара, старанна выбіраць кірункі яго мадэрнізацыі, выключыць любыя магчымасці разбазарвання выдзеленых сродкаў. Рэзервы для памяншэння сабекошту ў беларускай прадукцыі маюцца: дастаткова прыгадаць, што на вытворчасць 1 кг мяса ў нас ідзе да 10 разоў больш электраэнергіі, чым у ЕС.

Праводзіць працу па аптымізацыі дзяржпадтрымкі аграсектара давядзецца ў любым выпадку, бо Беларусь яшчэ ў 2011 годзе ўзяла на сябе абавязальнасць перад М'ятым саюзам знізіць узровень дзяржпадтрымкі з 16% ад аб'ёму вырочкі сельгасвытворцаў да 10% у 2016 годзе. Прадпрыемствам, не задзейнічаным у забеспячэнні харчовай бяспекі і не здольным арганізаваць прыбытковы экспарт, варта сур'ёзна задумацца над сваёй стратэгіяй развіцця, адшукаць для сябе новыя перспектывы нішы. У прыватнасці, для Беларусі адным з самых цікавых кірункаў могуць стаць навукова-практычныя распрацоўкі ў сферы біятэхналогій і альтэрнатыўнай энергетыкі. Гэта дазволіла б нашай краіне экспартаваць не проста гатовую прадукцыю, а перадавыя тэхналогіі па яе вырабе, што стала б яшчэ адным крокам да новага тэхналагічнага ўкладу, які ідзе на змену сённяшняй аграрна-індустрыяльнай гаспадарцы.

Аляксандр СІНКЕВІЧ, эканаміст

